

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100*

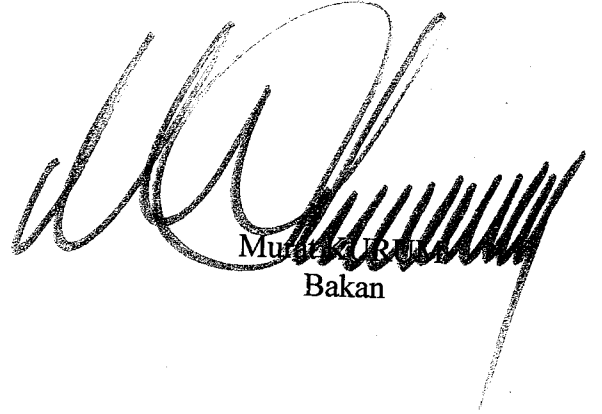
Sayı :30824082-610-11629850
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

29 Ocak 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa Kemal Uluşoy
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER ÖCALAN'IN
TBMM 7/19691 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/19691
GK 55

SORULAR

Siyasal iktidar; müteahhitlerle, sermayedarlarla, belediyelerle ve TOKİ'yle işbirliği halinde yurttaşların yıllardır yaşadığı mahalleri "kentsel dönüşüm" adı altında rant alanına dönüştürmektedir.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından, Kasım 2023'te gerçekleştirdiği meclis toplantısında, merkez Haliliye ilçesine bağlı 4 mahallenin kentsel dönüşüme alınması kararlaştırıldı. Bilindiği gibi 4 etaptan oluşan dönüşüm projesi kapsamında 1. etapta Karakoyunlu Mahallesi'nde 6,74 hektarlık alan, 2. etapta Hızmalı, Şehitlik ve Atatürk mahallelerinde bulunan 22,81 hektarlık alan için kentsel dönüşüm kararı verildi. Ancak aradan geçen bir yılda sadece birinci etaptaki Karakoyunlu Mahallesi'nde kısmi yıkım gerçekleşmiştir. Ayrıca diğer mahallelerde çarpık kentleşme ve eski yapıların varlığı, özellikle olası bir depreme karşı büyük bir risk oluşturduğu ileri sürülmektedir.

Şehir Plancıları Odası Şanlıurfa Şubesi'nin bölgeye ilişkin yapıların "afet riski taşıdığı" yönünde, Mimarlar Odası Şanlıurfa Şubesi'nin ise dönüşümün şehrin trafik akışını ve çevre kirliliğine ilişkin uyarıları olduğuna ilişkin açıklamaları bulunmaktadır.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından Kentsel Dönüşüm alanı ilan edilen bölgedeki eski yapıların varlığının ve yıkım çalışmalarının mağduriyet yarattığı ileri sürülmektedir. Bugün dönüşüm adı altında başlatılan çarpık kentleşme ve yaşam alanları açısından sorunlu bölgelerle ilgili süreçte tam tersi gelişmeler kamuoyuna ve kurumların açıklamalarına da yansımaktadır.

Yaygınlaşan barınma sorunu ile birlikte başını sokacak ev bulabilmek, bulduğunu koruyabilmek bile mücadele alanına dönüştüğü görülmektedir. Vekili bulunduğum Urfa'nın Eyyübiye ilçesinin Karakoyun ve Direkli mahalleleri, Haliliye ilçesinin Paşabağı Mahallesi, Karaköprü ilçesinin ise Ali Baba Mahallesi kentsel dönüşüm kapsamındadır.

Bu bağlamda;

- 1-Urfa'daki kentsel dönüşümün uzama gerekçesi nedir? Bölgenin olası depreme, trafik akışına ve çevreye etkisi hesaplanmış mıdır?
- 2-Belediyenin kamusal yaklaşımı nedir?
- 3-Mahalle sakinlerinin, mülkiyet hakları ve barınma hakları açısından kentsel dönüşüm ne aşamada?
- 4-Bakanlığın, valiliğin, belediye başkanının, belediye müdürlüğünün konuya ilişkin çözümü nedir?
- 5-Yaşadığı yerlerde evlerinden çıkarılan mahalle sakinlerine evleri ne zaman teslim edilecektir?

CEVAP

Önergede belirtilen alanların, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilmiş herhangi bir "Riskli Alan" veya Bakanlığımızca belirlenmiş herhangi bir "Rezerv Yapı Alanı" sınırları içerisinde kalmadığı tespit edilmiştir.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide;

Şanlıurfa ilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde bölgede yaşanan, büyük yıkıma neden olan Kahramanmaraş depremlerinden ve 15 Mart 2023'te meydana gelen sel felaketinden ciddi olarak etkilendiği, bu nedenle doğal afetler bir bütün olarak değerlendirildiğinde Kentsel Dönüşüm Strateji Belgesinde yer bulan, Şanlıurfa ilinin merkezinde köhnemiş, sağlıklı, çevresel ve sosyal problemlerin odağı haline gelen hâlihazırda hak ettiği ekonomik değerin çok altında kalan alanlara yönelik olarak, büyükşehir belediyesince, deprem yönetmeliğine uygun olarak doğal afetlere karşı dayanıklı yeni konutlar ile vatandaşların yaşam standartlarını yükseltecek modern kentsel dokuya sahip alanların üretilmesine yönelik planların hızlandırıldığı, bu nedenle belediye plan ve bütçesi doğrultusunda Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı olarak ilan ettiği alanlarda çalışmaların etaplar halinde yapıldığı, bununla birlikte kent merkezinden geçen Karakoyun Deresi, Cıvık Deresi ve Sırrın Deresi ile ilgili analiz çalışmalarının da yapıldığı, doğal afetler sonucunda can ve mal güvenliğini tehdit eden durumları minimize etmek için belediye uhdesinde bulunan kentsel dönüşüm projelerinde gerekli hassasiyetin gösterildiği,

Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen kentsel dönüşüm ve gelişim projelerinde vatandaş mağdur edip gecikmeye yol açabilecek herhangi bir durumun söz konusu olmadığı, sürecin uzamasının başlıca nedeninin kurum ile anlaşamayan vatandaşların mahkeme yolu ile sonuç almak istemesinden kaynaklı olduğu ve kentsel dönüşümün gerçekleştirilmek istenen alanlarında şehrin durumunun göz önünde bulundurularak yapılan imar planlarında, gerek trafik açısından gerekse sosyal donatı açısından dönüştürülmek istenen alanlarda mağduriyet yaratmayacağı gibi şehrin köhneleşmiş, vatandaşların ihtiyaçlarını karşılayamayacak durumdaki yapıların ivedilikle dönüştürülmesinin hedeflendiği,

Büyükşehir belediyesinin vatandaş mağdur etmeyecek şekilde etaplar halinde kentsel dönüşüm alanlarındaki vatandaşların ivedilikle tahliyesi ve yapıların inşasına başlanarak vatandaşın can ve mal güvenliğini tehdit eden çevresel ve sosyal problemlerin odağı haline gelen alanların dönüşümünün sağlandığı,

Bahse konu alanda taşınmazların metrekarelerine göre değerlendirilerek vatandaşın talebine göre yeni yapılacak olan yapılardan metrekare bazlı yeni konut, dükkân (iş yeri) karşılığı anlaşma sağlanması ya da kıymet takdirinde hesaplanan bedelin vatandaşa ödenmesi ile anlaşma sağlandığı, konut ve işyeri (dükkân) karşılığında anlaşma sağlanan vatandaşların tahliyesi yapıldıktan sonra kira ödemelerinin (yardımı) başlatıldığı; konut kiralari, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın belirlediği "il bazlı kira yardım tutarına" göre, işyeri kira yardımı ise metrekare bazlı olarak yapıldığı,

Söz konusu alanların 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 73 üncü maddesi doğrultusunda büyükşehir belediye meclisi ve gerektiğinde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı ilan edildiği ve konuya ilişkin kamu kurum ve kuruluşların dönüştürülmesi gereken alanlarda kentsel dönüşüm yapılmasının desteklendiği,

Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanında, uzlaşma sağlanan vatandaşlara yapılarının ne zaman teslim edileceği, uzlaşmaya yanaşmayan vatandaşların hukuki süreci uzatması ve tahliyesinin devam etmesi gibi etkenlere bağlı olduğu, bu nedenle bu alanda yapılacak yapıların teslim tarihi,

alanda bulunan vatandaşların tamamı ile uzlaşma sağlanıp tahliye ve yıkım çalışmalarının bitiminde yeni inşaat çalışmasının başlaması ile belirleneceği, bu süreçte uzlaşma sağlanıp tahliyesi gerçekleşen vatandaşlara yapıları teslim edilene kadar kira yardımı verilmeye devam edileceği belirtilmiştir.